

[Undervisningsministeren.]

forslaget til denne lov var det hele tiden forudsat, at forskningsrådene skulle overtage den virksomhed, der hidtil havde været tillagt Statens almindelige Videnskabsfond, som skulle ophæves med virkning fra lovens ikrafttræden.

Derimod var man betænkelig ved i samme forbindelse at foretage ændringer vedrørende Rask-Ørsted Fondets virksomhed, som — set i lyset af forskningsrådenes virksomhed — var af en ganske særegen karakter. Under det høje behandling af forskningsrådslovforslaget blev der fra flere sider ydret tvivl om, hvorvidt man ved den foreslåede ændring af organisationsstrukturen for dansk forskning var gået radikalt nok til værks, og folketingets forskningsudvalg anførte i sin betænkning af 8. maj 1968 som sin opfattelse, at de opgaver, som nu er henlagt til Rask-Ørsted Fondet, helt ville kunne overgå til forskningsrådene. Dette kunne jeg i og for sig erklære mig enig i, men jeg måtte samtidig fremhæve, at en ophævelse af Rask-Ørsted Fondet samtidig med oprettelsen af forskningsrådene ville belaste disse på uhensigtsmæssig måde i etablerings- og opbygningsperioden.

Overvejelserne resulterede i, at forslag om revision af forskningsrådsloven skulle fremsættes et år tidligere end oprindelig forudsat, nemlig senest i folketingsåret 1971-72, og det lå heri underforstået, at denne revision bl. a. skulle tage sigte på en endelig stillingtagen til Rask-Ørsted Fondets fremtid.

For at samordne de to loves revision har jeg herefter fundet det rigtigst at stille forslag om, at revisionsbestemmelsen i lov om oprettelse af Rask-Ørsted Fondet ændres, således at lovene optages samtidig til revision senest i folketingsåret 1971-72.

For at sikre at alle grene af den videnskabelige forskning, der har internationale aspekter, er repræsenteret i bestyrelsen, har det forekommet mig naturligt at stille forslag om at imødekomme et af Odense universitet fremsat ønske om på lige fod med universiteterne i København og Århus at opnå repræsentation i fondets bestyrelse for de studieretninger, der er etableret i det nu to år gamle universitet.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg herved

anbefale lovforslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen (Hastrup): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om tillæg til normeringslov for finansåret 1968-69.

Det foreliggende lovforslag indeholder hovedsagelig forslag, som sædvanligvis optages under § 1 i de årlige normeringslove, d. v. s. forslag om oprettelse af nye tjenestemandstillinger og om oprykning eller nedrykning af bestående tjenestemandstillinger.

Årsagen til, at lovforslaget fremtræder som et tillæg til normeringsloven for finansåret 1968-69, er, at der allerede den 8. maj 1968 er gennemført en normeringslov for finansåret 1968-69. Denne lov indeholdt imidlertid kun bestemmelser om tildeling af lønnings- og pensionsanciennitet til enkelte tjenestemænd og andre bestemmelser vedrørende enkelte tjenestemænd, d. v. s. bestemmelser, som sædvanligvis optages under §§ 2 og 3 i de årlige normeringslove.

Det var oprindelig hensigten, at forslag om oprettelse af nye tjenestemandstillinger og om oprykning eller nedrykning af bestående tjenestemandstillinger skulle være indarbejdet i det udkast til normering og klassificering af samtlige tjenestemandstillinger i et nyt tjenestemandssystem, der forberedtes under tjenestemandskommissionen af 1965.

Da det ikke viste sig muligt at gennemføre en samlet tjenestemandreform i folketingssamlingen 1967-68, har lønnings- og pensionsministeriet efterfølgende foretaget en gennemgang af styrelsernes forslag om oprettelse af nye stillinger og op- eller nedrykning af bestående stillinger. Denne gennemgang har taget sigte på en vurdering af, i hvilket omfang fremsatte forslag ville kunne gennemføres inden for den gældende lovgivnings rammer.

I tiden efter 1. april 1966, da der senest fandt en ordinær normeringslovbehandling sted, er der i særlige tilfælde med lønningsrådets godkendelse etableret funktioner i unormeret stilling. For at sikre, at de fungerende tjenestemænd i videst muligt omfang opnår samme retsstilling, som hvis almindelig normeringsbehandling var sket

[Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.] pr. 1. april 1967 og 1. april 1968, er der på nærværende lovforslag optaget en bestemmelse, der muliggør dette.

De med lovforslaget forbundne udgifter er for finansåret 1968-69 beregnet til ca. 19 mill. kr., hvoraf ca. 14 mill. kr. medgår til oprettelse af nye stillinger og restbeløbet til forbedret placering af bestående stillinger. På længere sigt er den årlige udgift beregnet til ca. 46 mill. kr., hvoraf ca. 33 mill. kr. medgår til de nye stillinger og restbeløbet til forbedrede placeringer.

Ved vurderingen af de beregnede udgifter må det erindres, at der ikke har fundet ordinær normeringslovbehandling sted siden finansåret 1966-67. De foreliggende forslag omfatter således en 2-årig periode. Af udgifterne falder den væsentligste del på nye stillinger, og det kan i denne forbindelse nævnes, at der ved politiet foreslås oprettet i alt 450 nye tjenestemandstillinger. En del heraf medgår imidlertid til fastansættelse af tidligere godkendte aspiranter, og det forøgede stillingsantal har i øvrigt til formål at muliggøre en jævn tilgang til politikorpset under hensyntagen til politikolens kapacitet. Af de resterende nye stillinger er hovedparten tiltænkt forskellige grene af den højere uddannelse.

De foreslåede oprykninger af bestående stillinger er fordelt på en række statsstyrelser, men særlig kan fremhæves toldvæsenet, som gennemgår en omfattende strukturændring i forbindelse med administrationen af forbrugsbeskatningen, herunder merværdiafgiften. Denne ændring finder sted uden varig udvidelse af personalestyrken, men en forøgelse af kravene til de enkelte personalegrupper danner grundlag for et betydeligt antal oprykninger.

Med hensyn til enkeltheder i normeringslovforslaget tillader jeg mig i øvrigt at henvisne til de forslaget ledsagende bemærkninger.

Ligesom de tidligere år har samtlige fra de forskellige ministerier indkomne forslag været forelagt lønningsrådet, og det fore-

liggende lovforslag er i overensstemmelse med rådets udtalelser over for lønnings- og pensionsministeriet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse samt forslag til lov om ændring af lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.*

Begge lovforslag står i forbindelse med det samtidigt genfremsatte forslag til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Loven om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse og lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholder enslydende regler om forudsætningerne for, at en fraskilt hustru kan bevare sin ret til enkepension, når ægteskabet er opløst ved skilsmisse. Det er efter disse bestemmelser et vilkår for at bevare enkepensionsretten, at ægteskabet skal have bestået i mindst 5 år, og at der ved skilsmissen tillægges hustruen underholdsbidrag. For så vidt der herefter tilkommer den fraskilte hustru ret til enkepension, skal der i skilsmissebevillingen eller -dommen optages en udtrykkelig bestemmelse herom, og denne afgørelse kan ifølge de gældende lovbestemmelser ikke ændres i medfør af § 71 i loven af 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning.

I forslaget til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning findes under § 56 regler, der åbner mulighed for under visse forudsætninger at foretage ændring ved dom af aftale ægtefællerne imellem om bidragspligten efter separation og skilsmisse, og endvidere indeholder lovforslaget i § 57 ændrede bestemmelser, som træder i stedet for § 71 i den nugældende ægteskabslov om forudsætningerne for at ændre fastsatte vilkår med hensyn til bidrag til ægtefællen.

På denne baggrund stilles der forslag om at erstatte henvisningen i de to love til